

הלכות מגלה סימן תרפח

השומע ממנו (ב) [ב] לא יצא. (ו) וינש אומרים שהנשים אינם מוציאות את האנשים: הגה ה' אומרים, (ח) אם האשה קוראה (ג) לעצמה מכרכת 'לשומע מגלה', שאינה חכמה בקריאה (מדרש ס"ק דמגלה ג' (ט) אנדרוגינוס (י) מוציא מינו, (יא) ולא שאינו מינו. (יב) טמטום ומי שחציו עקר, אפילו מינו (ד) אינו מוציא: הגה (יג) יש אומרים דאפילו את (ס) עצמו אינו מוציא וצריך לשמע מאחרים (כ) ד' השומע מגלה ממי שהוא מדר הנאה ממנו, (יד) יצא: ה' *מקום שאין מניין, אם אדם יודע והאחרים אינם יודעים, אחד פוטר את כלם, ואם כלם יודעים, כל אחד קורא (ו) (טו) לעצמו.

שערי תשובה

ע"ש: [ב] לא יצא. עין בה"ט. ועין בשב"י סימן לג שכתב שם ששקשק להקל בטע"ח נגד משפחת הראשונים. וי"ש שכתב באחד עשר אונזי משמע א"כ שצ"ע קצת מאלו בלוי ר"ס זה שומע וקרא המגלה לפני העבד בקול בינוני שנקראה שהיא עצמה לא השמיע לאזנו, אפ"כ יצא העבד בקריאה זו, ודבר זה לא היה כיון ששומע אם צוהו, כמ"ש הרא"ש בתשובה כלל כ"ה סימן יג ובסימנים שם, ובספר הלכות ענין סימן קכ"א דאף שצ"ע שומע רק לשפדורים עמו בקול רם ע"י מין חצוצרות ויציאת בנה מ"ס לא מקרי חש, וגם אין לחש בשביל שלא השמיע לאזנו משום דמוכח מסימנים שפ"ס למגלה, עכ"ל. וי"ש חלוק בין לא השמיע לאזנו לחש (ומ"ש הבי"ט דחוק מאד), וקרא דנקרא חש שאין ראוי להשמיע לאזנו וי"ש ששם מ"י שהוא שאינו חש בקריאה לא יצא, משא"כ זה שכתב לשמע ע"י קול רם וס"ב בקריאתו, גם השומעים מפני בקול בינוני יצאו, ע"ש: וזהו ענינו י"ל ג"כ דקרא אפ"כ דלא השמיע ק"ש למגלה, עכ"ל. וי"ש חלוק בין לא השמיע יצא, וקריאה ששמיעת אחרים ספק דמי דאפ"כ דאחרים שמעו והוא לא שמע מ"ס יצא בקריאה שקרא לעצמו, ועין לעיל סימן סב:

באור הלכה

לשומע מאיש ששומע באזניו דקרא, עין שם, משום דהלא אותן אחרים יכולין לקרות לעצמן או להשמיע לשיעוראן איש אחר שיש לו חוש השמיעה כמותו אבל לא לפטור לגמרי מקריאה על-פניו [והלא אף דבעלמא נשים כפטרות ממוצות צ"ח שחזקו דקרא, הלא חזבו אותן מפני שאף הן היו באותו הסג, ואף חזקו הן באותו הסג ולא גרע מקו]. ויש כוונה אריכות דברים ואין פה מקום להאריך. אכן לדינא אין נפקא מנה, דהלא הכי הלא דעת דעת דקרא ראשונים, דהש"ס ודורא"י ודורא"י, שם לא חזקו, הלא מוציא, וכל-שכן שהוא בעצמו ברחיקא, וגם ברמב"ם יש חלוקה גרסאות, וכן הסכימו כמה אחרונים כמו שכתבנו במשנה בורה, וצ"ל כן חש לעצמו בודאי מחוב לקרות בעצמו כיון שאינו שומע, ואף אם יקראנו בלא טעמים ג"כ אין קפידא⁽²⁷⁾. ולענין רמב"ם קצת, שכתב וכו' לקרות לקרות לקרות לעצמו, מ"י לשון וכו' בנה, והלא לבאונה מחוב לעשות כן: * מקום שאין מניין. דבסימנים שיש מנין מחוב לחזר אחר מנין, דהקטן בסימן תרצ ענין יח:

באר היטב

מוציא נשים, וקטן לקטן ואשה לאשה, א"י. ועין ד"מגלה: (ב) לא יצא. וב"ה פסק דהשומע מן הסג: יצא דריש, וכו' בגמרא: (ג) לעצמו ובמדרש הנזילם רות כתב דלא מקרא לעצמה רק השמע מהאנשים: (ד) א"י מוציא. אפילו למי"ד דנשים מוציאות אנשים, זה גרע טפי, עיי"ש: (ה) א"י אינו מוציא. ה"נ למי"ד דנשים אין מוציאות אנשים, כ"י. ונתבאר היטב ד"ל לפני לא דק בקרא, ע"ש: (ו) לעצמו. ונתב"ח כתב דשם מקור"ל בפס"ד דצריך טפי שיקרא אחד לכלם, וכ"ד המ"א, משום דברכ"ם הדרת שם.

משנה ברורה

(רובא לומר, דעצם קריאת המגלה ה"י רק מדבני סוג-ו) וחיובו של קטן ה"י ג"כ בן רק מדבנין בכל המצות, מה שא"ל בן גדול ה"י סד דרבנן, (י"א) ולא אמי תרי דרבנן ומפ"ל ד"ל דרבנן. והנה לעיל בסימן תרעה ענין ג הביא המקור ד"ס ד' שמכשיר בקטן⁽²⁸⁾ שהגיע לחנוך שיוכל להוציא אחרים בתולדות (י"ב) והוא הדין לענין קריאת המגלה. ועין בענין ד"ס שכתב בשם סמא דח"י, דבמקום הדחק כשאין שם אנשים בקריאה במקרא מגלה יכול להוציאם קטן שהגיע לחנוך: (ז) אומרים שהנשים אינם מוציאות וכו'. ולא דמי לגרמניה⁽²⁹⁾. (יג) דשאני מגלה דה"י כמו קריאת התורה⁽³⁰⁾, וקטולה מפני כ"י העבד, ולכן אפילו לחדיד אינה חכמה מוציאה משום לא פלוג: (יד) דאפ"כ דאשה אינה חכמה בקריאה רק לשמע, וכו'.

ומקרי שאינה מחייבת בדבר לגבי איש. אבל אשה מוציאה (טו) את חברתה: (ח) אם האשה קוראה וכו'. ועין במגן אברהם שכתב דלא מקרא לעצמה כלל רק תשמע מהאנשים. וכל זה כ"ש לה ממי לשמע. (טז) אבל אם אין לה מי שיקרא לפניה, הלא היא לעצמה במקלה כשרה, ומכרכת אשר קדשנו במצותיו וענינו לשמע מקרא מגלה⁽²⁶⁾. [ח"א]: ג' (ט) אנדרוגינוס. ויש לו (ח) זכריות ונקבות: (י) מוציא מינו. דאם זה זכר גם זה זכר, ואם זה נקבה גם זה נקבה; ואם נסבר דהוא ברה בפני עצמו, גם דה"י ברה בפני עצמו הוא: (יא) ולא שאינו מינו. דשקלא זה נקבה ונשני הוא זכר; ואפילו למאן דאמר דנשים מוציאות האנשים. דגרע טפי, (י"ב) דבעינן שהמוציא את אחרים יהנה נכר אם הוא איש או אשה: (י"ב) טמטום וכו' אפילו מינו אינו מוציא. דשקלא זה זכר וזה נקבה [מה שאין כן אנדרוגינוס כלן שוין במינו]. וכן מי שחציו עקר, (י"ג) לא אמי צד עבדות דידה ומפ"ל להאחר שיש צד חרות: (י"ג) יש אומרים דאפילו את עצמו וכו'. זה לא קאי אטמטום, רק אחציו עקר וחציו כדחורין, ומשום דלא אמי צד עבדות דידה ומפ"ל צד חרות דידה, וכל זה דקרא לדעה הסוכרת דנשים אין מוציאות האנשים, ועקר דוקא לאשה: ד' (י"ד) יצא דמצות (כ) לא להנות נהמן, ולא מקרי הנאה. ועין לעיל סימן תקטפ ענין ז' דשנף לענין⁽²⁸⁾: ה' (טו) לעצמו. דאין התייחד ב"ה חבור אלא בעצמה⁽²⁹⁾, ולא דמי לשופר, (כ"א) דקריאת המגלה ה"י כמו תפלה דבעינן עשירה וקרא⁽³⁰⁾. ונתנה הפרי חדש כתב דכל זה רק לענין להתחלה, (כ"ב) אבל בדיעבד אם נתפסן לפטר חבור, יצאו אף-על-פי שכלם יודעים. ובמגן אברהם מצד עזר, דא"ל להתחלה עזר שיקרא אחד לכלן משום ברכ"ם הדרת מלך⁽³¹⁾, אמנם באל"ה רבה ובמשה יהודה דעמם כה"ל שחציו עקר דכל אחד יח

שער הציור

(י"א) ולא דמי למה שכתב בסוף סימן קפ"א⁽²¹⁾, דהסם יכול הקטן לאלל כדי שבעו לטבאי עצמו ליד חייב דרבנן וכו' דרבנן [מ"א]: (י"ב) דאם ב"ה חלוא, כמו שכתב הטוראברהם, וכן כתב הגר"א לעיל בסימן תרעה, עין שם. אכן שארי אחרונים ישובו דעת המקור שהשמיט פה דעת בעל ה"ה שהשמיטו ג"כ חזקה, דבמגלה לא יצא לסוף עלי, עין אליה רבה וחסד"משה וכו'⁽²²⁾: (י"ג) מגן אברהם: (י"ד) הגר"א: (טו) אבל לנשים נכות א"י ראש מוציא, דה"ל ביה מלתא⁽²⁵⁾ [ק"י בשם התוספות]: (טז) וזהו ענין; אחד, דהלכך ראשונה דהיא העקרית הנשים חכמות בקריאה, ואף אם נוסק הא"י מוציאות האנשים, על-פניו בנים בקריאה חכמות, וכמו שפסק הפרי חדש, ואף אם נוסק בהנשא אומרים הלא גם-כן מוכח שתוכל לקרא לעצמה ואף שכתב 'לשומע מגלה'. ומה שהביא הטוראברהם מדרש הנזילם רות דלא מקרא לעצמה, עין בס"י אדם דלא נמצא זה הלשון שם, רק הלשון שהביא בטוראברהם דה"י חזק חדש, ואינו מוכח דלא תוכל לקרא בעצמה, ובפ"ס אם אין לה מי שיקרא לפניה בודאי תוכל לקרא בעצמה, וכן מוכח בספר מגן אברהם וכו'. (י"ז) רמב"ם בהלכות אישות: (י"ח) בית-יוסף: (י"ט) ואפילו למאן דאמר דבעדים שאינם משתחררים ג"כ מן חזקים, חייבין רק בשמיעה הנשים לד"י ד' (כ) גמרא: (כ"א) מגן אברהם: (כ"ב) וכן משמע בלבוש, עין שם:

משי"ב ס"ק ו'
יש מי שמכשיר כ'
וכתב במש"ב
החשמיט דעה זו
המוך על כך שיוצ
אין (ס"ק י"ב) הביא
זה דעת בעל העיני
הגדולה.

שעה"צ ס"ק י"א
ד"מ למה שכתב:
שם כתב השו"ר
ברכת המזון, כשי
הרבנן, וכתב במי
הביעה, שאו הוא ו
אין סתם המש"ב
הגריב של שבת, ש
אם יכול להוציא
ד"רעא ס"ק ב' ו-ו

שעה"צ ס"ק י"ב
המגלה לא יצא לס'
ז' וביאר הא"ר (ו)
ה"ס, ולכן אינו מ
הבבואר במש"ב
הענין קריאת המ
הכלה וכדברי תור
א"י יח.

משי"ב ס"ק ז'
ה"ה תנפ"ה⁽²³⁾ וכו',
שיכולה להדלי
ה"ה (ס"ג) ובמש"ב
ז' וכפי שכתב הש
הציבור, מפני כבוד

שעה"צ ס"ק ט'
ה"ה בהו מלמא⁽²⁵⁾,
ז' ועל דברי הקר
ה"ה ג"כ כלפי י
ה"ה גבראל פל"ו
ז' לענין ברכת ה
ה"ה (וגם מהמש
ד"ה כשמוציאה א
המוציאה נשים כ
הענין הברכות של
ה"ה ע"מ' 8) שא
התחילה, שאין
ה"ה מאידך, ו
ה"ה את הברכות
ה"ה שתוציא או
ה"ה קרליץ (יד) ב